

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 8.

A Magyar Kurir 9-ik darabjához.

Végezte a Helvétziái Neutralitást illető Aktának: —

„Azokra a Hatalmasságokra nézve, kik a világ szenvedéseinek és összerongyoltatásának eleit akarják venni, nem egyéb ez a neutralitás, hanem csak ennek a ditséretes és jótévő munkának meggátolására intéztetett rossz igyekezet, s e nyíltan egy olyan ellenséges lépés, mely nem csak az összeszövetkezett Hatalmasságok, hanem az egész Európai nemzetenek java, szükségei, esdeklő kívánsága s várakozása ellen van intéztetve. Magára Helvétziára nézve nem lehet ezen neutralitásnak kedvezőbb magyarázatot adni annál, hogy ez által némelly hamar elmúló térének s csak szempillanatokig tartó áldozattételeknek elkerülthetése végett, az országnak eddig való politikai állapotja fenntartassék, az az, hogy Helvétzia a minden, néki legkedvesebb dolgoktól való állandó megfosztásra, örökké tartó kis idejűségre (minorenniiségre) és vég nélkül való szolgáltatásra kárhözhatódjék. —

„Ilyen világosságban jelenik meg ez a Neutralitás Aktája, még ha azt felteszszük is, a mi még semmi által niants megmútatva, hogy Helvétzia a Tigurumi Diéta végzésének (melly ezen Aktát készítette) magát vakon alája veti, s egy ilyen kétséges értelmű eszközre nézve különkülön minden Kantonoknak fejeik megégyező értelemben vagnak. Egészszén kiottatónak kellene utolsó nyomáig lenni a Helvétziái régi tulajdonságnak, ha ez az egy tényleg megeshetne: pedig az ellenkező esetben egészszén elveszti ez az Akta a maga törvényes tekintetét, abban az esetben tudniillik, ha azok az előjárók, kiknek ezt fenntartani és bétölteni kellene, attól a magok égyetértéseket megtagadják. Egy ilyen rendetlenül eredett s ily kevés összeköttetésben lévő Constituzió mellett, a mi ilyen, az, mellyet a Frantzia Közbenjárói

Akta Helvétziának adott, egyegy különös Kantonnak ezen nagy fontosságú dologban való ellenmondása úgy nézethetne, mint az egész Szövetségi Constituziónak valóságos feloldoztatására való egyenes lépés. Mert mihelyest ezek az ennekelőtte magokban fennállott, s csak ezen új Constituzió által egymással összeszetsatoltatott Státusok magokat azzal a jussal bírni, s elég erősseknek lenni gondólják arra, hogy a Diéta végzése ellen protestáljanak, a Frantzia Országlószék által Helvétziában felállítatott Szövetségi Systema már ezennel széllyel faggattatott: s akármilyen sokat érőnek lenni tartathatott is az azon fundáltatott Constituzio eddig az idegen Hatalmasságok előtt, tsakugyan oda van annak egész ereje, mihelyest önnön szövetségeseitől elhagyattatván semmi egyesülésre való közép pontot nem mütathat, s mintegy azon eredeti részre széllyel omlik, a mellyekből azt egy idegen kéz csak tulajdon kénye s erőhatalma szerént formálta vala. Ezen esetben már különben is azzal az ellenmondhatatlan jussal bírának az összeszövetkezett Hatalmasságok, hogy azzal a résszel tartssanak, a melytől a magok printzipiumaikkal és czélzásaikkal való leg nagyobb megégyezést várhatják; és senki nem lehetne olyan igazságtalan, hogy azt kívánhatná tőlök, hogy ők azon formálítások és végzések eránt való időtlen kedvezésből, mellyeknek csak az ő ellenségeik előtt lehet becsak, annak a tiszteletre méltó tésznek javát, melly már is leg számosabb a hazájavát, és az idegen uralkodónak bilintseit összeszaggatni, s a régi szabadságot visszaállítani kívánja, fre tegyék, vagy elveszni engedjék. —

„Az összeszövetkezett hatalmasságok a magok seregeknek Helvétziába való bázispéseket nem csak úgy nézik, mint a közönséges munkalódás plánumától elválaszthatatlan eszközt, hanem mint azon lépésekre

való előkészületet is; mellyek által ezen igen interessans (a' szomszédjait is illeto) ország' állapotjának jövődre nézve meg kell határozatni. Az ő czéljuk az, hogy Helvétziának a' maga külső tekinteteire nézve oly szabad és hasznos állást szerezzenek, melyben ő a' revoluzciónak szelvényei előtt volt. Ezen országnak tökéletes függetlensége, az ő szerentsés fennállásának első fundamentuma, egyszermind az Európai minden Státusok' szövetségének is az egyik elsőbb politikai szüksége. Le czel telyességgel nem egyezik - meg az az állapot, melybe ő, a' magokban fennálló respublikai részek szabad szövetségekből, a' Frantzia Uradalomnak erőtelen és szenvedő eszközévé alá taszított vala. Ha ez a' veszedelem fundamentomosan elhárítottat, ha Helvétzia' integritássá minden oldalai felől a' maga régi határai között, vissza tétetett, 's Helvétzia oly állapotra helyhezterődött, hogy a' maga jövődbéli Szövetségi Systemáját a' magátólajdon tettése szerint választandó formában, minden idegen befolyásra való tekintet nélkül elrendelheti, ekkor úgy fogják az öszszeszövetkezett Hatalmasságok nézni ezen munkát, mint a' melly tökéletesen elvégeztetett. A' Kantónoknak különkülön való belső Constituziójok és törvénytévői adminisztrációjok, 's egymás eránt való függéseiknek meghatározása, tsupa belső nemzeti foglalatosság, mellynek egyedül az ő egyenességekre és költsességekre kell biztatatni.

„Ilyen gondolkozástól lelkesítettén ki nyilatkoztatják az öszszeszövetkezett Hatalmasságok, hogy ők, mihelyest a' közönséges békesség feletti való alkudozásoknak ideje elkövetkezik, a' Helvétziai nemzetnek javára egész figyelmeztességet és gondoskodást fognak fordítani, és semmi némű hékességet kielégítőnek nem tartanak, melly által Helvétziának jövődbéli állapotja az itt előadatott printzipiumok szerint nem rendeltetik el, minden időre nézve bátoroságosá nem tétetik, és minden Európai Hatalmasságok által meghatározott módon meg nem esmertetik, 's kezesség alá nem vétetik.“

J e l e n t é s.

Az ifjúság' számára Német nyelven egy új Munka adatik - ki a' következendő tizim alatt: —

Vaterländischer Jugendfreund, ein belehrendes und unterhaltendes Lesebuch, zur veredlung des Herzens, Beförderung des Vaterlandsliebe und gemeinnütziger Kenntnisse für die Jugend des Österreichischen Kaiserstaats, von Leopold Chimani.

az az,

A' Hazai Ifjúság' Barátja oktató és mulattató Olvasókönyv, a' szív nemesítésére, a' Hazaszeretetet és a' közhasznú esméretek' előmozdítására. Az Ausztriai Birodalombéli Ifjúság' számára készitette Chimani Leopold.

A' Munka hat Darabban adódik - ki, mellyből a' négy első darab már ki vagyon nyomtatva, és e' folyó Februárius első napjától fogva, a' már tudva lévő helyeken, és áronkapható is. A' meg hátra lévő két Darab Április első napjára elkészül.

Doll Antal Bétsi Könyváros.

Ugyan ezen helyen találattik:

K É P E S V I L Á G.

Mulattatva tanító.

K é p e s K ö n y v.

Az Ifjúság' számára, Németül, Frantziául, és Magyarul magyarázó Előadásokkal.

Készitette Glatz Jakab.

Ezen jól kidolgozott képes könyvben a' természet' országa, Mesterégek, Technologia és Élet, kiváltképpen pedig a' Gyermekei - világbéli leg. interessansabb tárgyak találattak. Magyar fordítását dolgozta a' dítséretes nyelvvisgálásáról esméretes Márton József Ur. Az ebben találattó 36 réztáblák, nagy 4-gyed rét árkuson vannak szép világosítással; minden tábla többtöbb olyan dolgokat foglal magában, mellyek az ifjúságot kedves időtöltéssel tanítják. Áll 2 részből nagy negyed rétben, 36 megvilágosított (vagy festett) táblákkal, 1813. Az árja papiros táblával 8 for.